

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-748/23-A

Název	Fakultní základní škola Pedagogické fakulty UK, Praha 13, Mezi Školami 2322
Sídlo	Mezi Školami 2322, 158 00 Praha 5 - Nové Butovice
E-mail	reditel@fzsmeziskolami.cz
IČO	61385531
Identifikátor	600038271
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Kubička
Zřizovatel	Městská část Praha 13
Místo inspekční činnosti	Mezi Školami 2322, 158 00 Praha 5 - Nové Butovice
Inspekční činnost na místě	30. 3. 2023 – 4. 4. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou a základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Fakultní základní škola Pedagogické fakulty UK, Praha 13, Mezi Školami 2322 (dále „škola“, „instituce“ či „ZŠ“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Vzdělávání se zaměřuje na všeobecný rozvoj osobnosti žáků s ohledem na jejich vzdělávací předpoklady i specifické potřeby, na vytváření pozitivního klimatu založeného na vzájemné úctě, respektu a důvěře. Od prvního ročníku je realizována výuka anglického jazyka v povinné i volitelné části. Od šestého ročníku je v rámci povinných předmětů zařazen druhý cizí jazyk, žáci mohou volit z nabídky německého, španělského a ruského jazyka. Školu rovněž charakterizuje široká nabídka volitelných předmětů na prvním i druhém stupni či posílení hodin informatiky. Pro školu je také charakteristická dlouhodobě a systematicky uskutečňovaná výchova k zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí, realizace mezinárodních a celoškolských projektů a bohatá mimoškolní činnost.

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2016 se zvýšil celkový počet žáků o 30 % a v souvislosti s tím i počet tříd a pedagogických pracovníků. V termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 811 žáků v 33 třídách prvního a druhého stupně. Na základní vzdělávání kontinuálně navazuje zájmové vzdělávání v 11 odděleních školní družiny, kterou pravidelně navštěvuje 296 účastníků prvního stupně ZŠ. Nejvyšší povolený počet žáků ve škole (950) byl využit z 85 %. Přibližně 5 % tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Třetinu všech žáků tvoří žáci-cizinci, s jejichž začleňováním a vzděláváním má škola dlouholeté zkušenosti.

Škola disponuje bezbariérovým přístupem. Nachází se v poklidném prostředí sídlištní zástavby s dobrou dopravní dostupností.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od předchozího inspekčního hodnocení došlo k obměně na pozici ředitele školy (dále „ředitel“). Ředitel působí ve vedoucí funkci druhým rokem. Kontinuálně navázal na koncepční záměry předchozího vedení školy a pokračuje v nastaveném trendu vzdělávání. Postupně nastavuje mechanismy pro řízení školy. Zaměřuje se zejména na zvyšování kvality vzdělávání, budování pozitivního klimatu školy, nastavení efektivního systému řízení a na zlepšování kvality materiálních a personálních podmínek. Stanovené cíle se vedení školy daří realizovat zejména v oblasti materiálních a personálních podmínek.

Systém řízení instituce vychází z delegování kompetencí na další pedagogické pracovníky. Ředitel rozdělil kontrolní a řídicí pravomoci mezi sebe, své dvě zástupkyně, vedoucí vychovatelku ve školní družině a další pedagogické pracovníky. Na koncipování vzdělávacího procesu a vyhodnocování stanovených cílů participují i metodické orgány školy. S pedagogickou radou projednává ředitel především zásadní pedagogické dokumenty, organizační záležitosti, v menší míře však opatření týkající se kvality výchovně vzdělávacího procesu. Od předchozího inspekčního hodnocení přetrvávají dílčí nedostatky v kontrolním systému, např. nižší frekvence hospitační činnosti na druhém stupni. Vedení školy také v dostatečné míře nevyhodnocuje kvalitu poskytovaných poradenských služeb, což se např. v některých případech projevuje ve výuce vzhledem k potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s odlišným mateřským jazykem.

Personální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. Vzdělávání zajišťuje stabilní, převážně kvalifikovaný pedagogický sbor, v němž působí 55 učitelů, 16 asistentů pedagoga, 2 školní asistenti pro ukrajinské žáky a 12 vychovatelek. Z celkového počtu pedagogických pracovníků je 11 učitelů bez odborné kvalifikace. Pozitivní je, že téměř všichni nekvalifikovaní učitelé s výjimkou jednoho si doplňují vzdělání. Začínajícím a nekvalifikovaným pedagogům je poskytována metodická podpora především uvádějícími učiteli.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků odráží potřeby školy a zaměřuje se na moderní trendy v metodách a formách práce ve vyučování (formativní hodnocení, badatelsky orientovaná výuka). Nově získané poznatky se učitelům daří ve vzdělávání částečně aplikovat, např. v přírodovědném vzdělávání.

Realizaci koncepčních záměrů podporuje i spolupráce se zákonnými zástupci. Vzhledem k multikulturnímu složení třídních kolektivů a sociokulturním odlišnostem žáků školy klade komunikace se zákonnými zástupci žáků na školu vyšší nároky. Pořádáním akcí neformálního charakteru (jarmarky, vánoční slavnost apod.) i tematických setkání rodičů vytváří vhodné podmínky pro zapojení zákonných zástupců do chodu školy. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci dostatečně informováni prostřednictvím informačního systému, v rámci třídních schůzek či konzultací a v některých případech i formou individualizované zprávy ve formě slovního hodnocení.

Vedení školy se daří zajišťovat dobrý stav finančních i materiálních podmínek pro vzdělávání. Budova a venkovní prostory školy prochází postupnou rekonstrukcí. Vedení školy systematicky obnovuje a vybavuje materiálně technické zázemí školy didaktickými pomůckami a multimediální technikou. Výuka probíhá v podnětném a čistém prostředí. Škola disponuje dostatečným množstvím kmenových učeben.

Vzdělávání ve školní družině probíhá ve vlastních prostorech. Družina hojně využívá školní hřiště a bezprostřední okolí školy, které účastníkům poskytují možnost individualizované organizované činnosti a dostatek možností pro spontánní aktivity.

Škola zajišťuje stravování žáků ve vlastní školní jídelně s výběrem ze tří druhů jídel, přičemž jedno je vždy vegetariánské. Poskytovaná strava je pestrá s využitím zdraví prospěšných potravin, instituce je držitelkou certifikátu „Zdravá školní jídelna“.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem vzdělávání je příznivá pracovní atmosféra, která pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací proces.

Hospitované hodiny se vyznačovaly kvalitativními rozdíly, a to v jejich struktuře i efektivitě. Průběh vzdělávání se do značné míry odvíjel od přístupu učitelů k žákům i míry jejich pedagogických zkušeností a dovedností.

Část sledovaných vyučovacích hodin byla dobře organizačně a metodicky připravena a zvládnuta. Využité metody práce ve výuce podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Učitelé i žáci cíleně a systematicky pracovali s pravidelně vytvářeným plánem dne i cílem hodiny. Vyučující poskytovali žákům dostatek času pro řešení úloh, formulaci odpovědí i reflexi procesů, dávali jim zpětnou vazbu využitelnou pro další učení. Vhodně zvolené aktivity přispívaly k zapojení žáků do výuky a vedly je ke splnění vzdělávacích cílů, učitelé účinně podporovali iniciativu žáků. V průběhu hodiny žáky motivovali, oceňovali jejich dílčí pokroky formou pochvaly a povzbuzení. Kladli otázky tak, aby podněcovali jejich zájem o učení. Vytvářeli podmínky ke vzájemné spolupráci a k dialogu mezi žáky, což vedlo k prohlubování jejich poznatků a k podpoře učení. Efektivitu části vzdělávání podpořila vhodně zařazená práce s výpočetní technikou (chromebook), která žáky vedla k aktivnímu vyhledávání informací. Rozvoj digitální gramotnosti žáků a prohlubování jejich komunikačních dovedností v cizím jazyce podporuje zapojení školy do projektů eTwinning. V jeho rámci mají žáci možnost propojovat praktické úkoly s výukou v různých předmětech, rozvíjet mezipředmětové vztahy a komunikovat s partnerskými školami v cizím jazyce.

Výuka informatiky se mimo jiné účelně zaměřuje na rozvoj informatického myšlení. V hodinách jsou zařazovány typy úloh a zadání, se kterými se žáci setkávají i v dalších oborech, učí se hledat různá řešení problémů a systematicky posuzovat nejvhodnější z nich. Informatické myšlení pedagogové ve výuce účinně podporují využitím gradovaných úloh. Ve sledovaných hodinách byla aktivita na straně žáků a podporovala kritické a tvořivé využívání digitálních technologií a rozvoj dalších digitálních kompetencí.

Efektivitu výuky části hospitovaných hodin snižovaly některé dílčí organizační a metodické nedostatky (např. nevhodné časové a organizační rozvržení činností). Nepřiměřená délka některých činností a nedostatečné zohledňování psychohygienických zásad se projevily nižší dynamikou výuky a poklesem zájmu některých žáků o probírané učivo. Převládající frontální výuka doplněná řízeným rozhovorem a samostatnou prací neumožnila plné zapojení všech žáků do vzdělávání. Vyučující pouze částečně respektovali tempo práce žáků, poskytovali jim sice prostor pro dotazy a individuální dopomoc, ale jen výjimečně reflektovali individuální předpoklady žáků s ohledem na jejich rozdílné vzdělávací předpoklady, zejména v případě žáků s odlišným mateřským jazykem. Ve výuce chyběla zadání diferencovaných úkolů s ohledem na potřeby žáků s podpůrnými opatřeními, případně vzhledem k jejich odlišným vzdělávacím potřebám a možnostem. Ve sledovaných hodinách vyučující většinou cíleně nepracovali s chybou, ani nerozvíjeli hlubší porozumění problematice pomocí vhodně volených otázek a na vhodných problémových úlohách. Společným nedostatkem těchto hodin byla absence didaktického závěru, kdy scházelo shrnutí a zpětná vazba o splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Učitelé tak v dostatečné míře nevedli žáky k objektivnímu posouzení kvality vlastního výkonu ani k hodnocení svých vrstevníků podle předem daných kritérií, které by podpořilo jejich schopnost sebereflexe. K lepšímu pochopení probíraného učiva někdy scházelo i propojení probíraných témat s reálným životem, interpretace informací z různých zdrojů a větší zařazení mezipředmětových vztahů. V hospitovaných hodinách nebyla průběžně sledovaná grafomotorická prevence. Žáci nebyli systematicky vedeni ke zdravému sezení ani ke správnému držení tužky, přičemž u některých byly zaznamenány fixované problematické návyky.

Ve většině hospitovaných hodin poskytovali asistenti pedagoga pomoc pouze žákům s potřebou podpůrných opatření, do činností s ostatními žáky ve třídě se zapojovali ojedinele.

Sledovaný průběh vzdělávání ve školní družině byl založen na pestré a hravé činnosti umožňující smysluplné využití volného času. Jednotlivé aktivity (odpočinkové, relaxační aj.) jsou časově vyvážené, vycházejí z individuálních potřeb a zájmu účastníků a efektivně rozvíjejí především jejich sociální a pracovní kompetence i představitost. Účastníci byli v průběhu vzdělávání účelně motivováni k jednotlivým činnostem a průběžně pozitivně slovně hodnoceni.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Celkové výsledky vzdělávání žáků projednává pravidelně vedení školy a čtvrtletně pedagogická rada. V případě ohrožení žáka školní neúspěšností škola využívá systém opatření (konzultace, doučování).

Škola věnuje pozornost adaptaci žáků prvních ročníků na nové školní prostředí, což dokládají jejich vzdělávací výsledky cíleně zaměřené na podporu motivace k učení. Důraz je kladen zejména na nastavení a dodržování pravidel, vytvoření bezpečného prostoru pro

žáky a na dostatečnou nabídku mimoškolních aktivit. Přechod žáků z prvního na druhý stupeň je většinou plynulý, neprovázejí jej výrazné výkyvy v prospěchu.

Vedení školy získává informace o výsledcích žáků z různých zdrojů, např. od vyučujících a třídních učitelů, prostřednictvím reportů ze školního informačního systému, z hospitací, částečně i z komerčního testování, z vlastních srovnávacích testů (3. – 9. ročník). Pedagogové ověřují úroveň dosažených znalostí, vědomostí a dovedností běžnými způsoby, především individuálním hodnocením (písemným a ústním zkoušením, testy) včetně práce během výuky s ohledem na individuální možnosti žáků. Pozitivem je, že část učitelů navzájem sdílí některé výukové materiály a vzájemně konzultují obsah písemných prací. Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání dostatečně informováni zejména prostřednictvím informačního systému, na třídních schůzkách a při individuálních konzultacích.

Žáci v průběhu vzdělávání dosahují stabilních výsledků. Počet neprospívajících žáků je trvale nízký, počet neomluvených zameškaných hodin ve výuce se výrazně nezvyšuje. V ojedinělých případech škola řeší neomluvenou absenci v souladu s nastavenými pravidly. Výchovná opatření jsou ukládána uvážlivě, převažuje motivační charakter pochval a ocenění.

Další informace o úrovni osvojených vědomostí a dovedností žáků získává vedení školy také prostřednictvím úspěšnosti žáků v rámci přijímacího řízení na střední školy, ve kterém bývají úspěšní i žáci přecházející na víceletá gymnázia. Většina absolventů školy pokračuje v dalším studiu na středních odborných školách i na gymnáziích. Žáci jsou rovněž motivováni k účasti na soutěžích a olympiádách. Výborných výsledků dosahují v anglických soutěžích a v projektech platformy eTwinning. Škola také vytváří prostor pro zapojování nadaných žáků do sportovních, uměleckých a vědomostních soutěží.

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, odlišným mateřským jazykem i žáky ohrožené školním neúspěchem. Žákům je poskytována podpora formou prvotní pedagogické diagnostiky. V případě potřeby nebo v souladu s doporučením školského poradenského zařízení vypracovává škola plány pedagogické podpory a individuální vzdělávací plány. V některých z nich však chybí konkrétní postupy a doporučení pro úpravu vzdělávání žáků včetně použití metod a forem práce v jednotlivých předmětech. Vyhodnocení poskytovaných podpůrných opatření je v některých případech pouze formální. Diferenciace a individualizace vzdělávání s ohledem na potřeby žáků s podpůrnými opatřeními nebo odlišným mateřským jazykem byla ve výuce zaznamenána pouze ojediněle, úprava způsobu hodnocení, očekávaných výstupů nebo ověřování vědomostí a dovedností se ve výuce téměř neprojevila. Na základě doporučení školských poradenských zařízení realizuje škola i některá další podpůrná opatření, např. pedagogickou intervenci, nebo personální podporu prostřednictvím asistenta pedagoga.

Pro žáky s odlišným mateřským jazykem a pro reedukaci individuálních obtíží žáků, škola v rámci běžného vyučování zajišťuje účelně například výuku českého jazyka, individuální doučování a konzultace.

Pro žáky s odlišným mateřským jazykem a speciálními vzdělávacími potřebami škola používá i slovní hodnocení. Výsledky vzdělávání žáků v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem zde však nejsou popsány tak, aby byla zřejmá úroveň, které dosáhl žák zejména ve vztahu k očekávaným výstupům, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům. Slovní hodnocení nezahrnuje posouzení výsledků vzdělávání v jejich vývoji a v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačují další rozvoj žáka. Hodnocení také neobsahuje zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.

Problematiku prevence sociálně patologických jevů doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Využívanými nástroji jsou mj. adaptační kurzy šestých tříd, projektové dny, práce s třídními kolektivy a pravidelné preventivní programy.

Závěry

Vývoj školy

Od předchozího inspekčního hodnocení se zvýšil počet žáků, a tím i počet tříd a pedagogických pracovníků, došlo k obměně na pozici ředitele školy. Průběžně je obnovováno materiálně technické zázemí budovy a školního hřiště.

Silné stránky

- účelně nastavená výuka informatiky, která zvyšuje efektivitu vzdělávání a umožňuje učitelům reagovat na specifické a individuální potřeby žáků,
- realizace mezinárodních projektů na platformě eTwinning, ve kterých škola opakovaně dosahuje mimořádných výsledků,
- vstřícná a přátelská atmosféra v průběhu vzdělávání s respektujícím přístupem při komunikaci s žáky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší četnost hospitační činnosti vedení školy na druhém stupni,
- nižší míra metodické a didaktické propracovanosti části vyučovacích hodin, nedostatečné využití závěrů vyučovacích hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů včetně zapojení žáků do vzájemného hodnocení a sebereflexe,
- diferenciaci vzdělávání s ohledem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky s odlišným mateřským jazykem není v některých případech dostatečná,
- část plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů neobsahuje konkrétní postupy a doporučení pro úpravu vzdělávání žáků,
- nevyužití žakovské chyby jako účinného prostředku k hledání a pochopení problému,
- ve vyučovacích hodinách nebyla systematicky sledována grafomotorická prevence a hygiena sezení,
- slovní hodnocení žáků s odlišným mateřským jazykem a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nezahrnuje posouzení výsledků vzdělávání v jejich vývoji a v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- v plánech pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánech uvádět konkrétní postupy a doporučení pro úpravu vzdělávání žáků včetně použití metod a forem práce v jednotlivých předmětech, průběžně vyhodnocovat poskytovaná podpůrná opatření, na základě zjištění přijímat další opatření a vyhodnocovat jejich účinnost,
- zefektivnit kontrolní a hospitační činnost, důsledně kontrolovat plnění stanovených opatření a vyhodnocovat jejich účinnost a dopady do kvality vzdělávání,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce vzhledem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům s odlišným mateřským jazykem, s rozdílnými schopnostmi a pracovním tempem,

- pracovat efektivně se závěry vyučovacích hodin, poskytovat prostor pro závěrečné shrnutí a vyhodnocení vzdělávacího cíle,
- účelně pracovat s žákovskou chybou, využívat ji jako účinný prostředek k hledání a pochopení problému,
- účinně a systematicky sledovat grafomotorickou prevenci a hygienu sezení,
- zavést efektivní způsob slovního hodnocení pro žáky s odlišným mateřským jazykem a pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na jejich další rozvoj.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování do funkce ředitele
2. Školní vzdělávací program včetně aktualizací platný k termínu inspekční činnosti
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný k termínu inspekční činnosti
4. Školní řád platný k termínu inspekční činnosti
5. Vnitřní řád školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
6. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekční činnosti
7. Výběr z evidence žáků (školní matrika) vedené k termínu inspekční činnosti
8. Koncepce rozvoje a řízení školy
9. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022
10. Výběr třídních knih vedených ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Záznamy z pedagogických rad, hospitací a z jednání předmětových sekcí vedené ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
12. Výběr z personální dokumentace pedagogických pracovníků vedené k termínu inspekční činnosti
13. Kniha úrazů žáků vedená k termínu inspekční činnosti
14. Dokumentace výchovného poradce a koordinátora prevence vedené k termínu inspekční činnosti
15. Minimální preventivní program platný ve školním roce 2022/2023
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Petra Prokopová Machalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Dana Dalešická, školní inspektorka

Mgr. Ivana Kučerová, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.